

на жгълна зала, дулапи, килими, мендери, висока бѣла печка съ зелени капаци. Това е училището (скольото), има черна дъска и въ дулапа карти. Планинска вода, изгледъ, водопади, гори, сѣнки, урви, зелени поляни, смѣсь отъ иглолистни и широколистни гори. Азъ: „Il paradiso terrestre“ [земенъ рай], Константиновичъ „le pays de Kokase“ [кавказски край]. Следъ толкова дълго живѣне въ дървена сграда пакъ най-после въ каменна постройка. Да пренесе човѣкъ своитѣ книги, да се откаже отъ свѣта и да остане тукъ! Разпаковахме и се преоблѣкохме. Стоиловъ въ официална униформа се втурна при насъ. Въ залата. Князътъ, Thielau, Шеферъ, цѣлата придворна свита. Diner въ насрещния жгълъ, близо до параклиса на Св. Симеонъ и Св. Сава. Тринадесетъ души. Князътъ ме пита за кмета Икономовъ. Подиръ това въ залата при княжескитѣ покои, на чай при пълнолуние. Спахъ подъ мушамата си и шала, нѣкой монахъ послушникъ слуга презъ нощта ме е покрилъ съ черга. Константиновичъ подъ моята връхна дреха (etui pour K.).

14/26 юлий, понедѣлникъ. Лани на този день вечерята получихъ въ Дубровникъ въ градината на хотелъ Мирмаръ телеграма, съ която ме канѣха въ България, а вчера вечерята стана една година, какъ за втори пжтъ бѣхъ ходилъ въ Дубровникъ. — Станахъ на 7 ч. Idées. Явна промѣна на възгледа ми за страната. За пръвъ пжтъ видѣхъ вчера, какво е България. Добросърдеченъ народъ, вѣрва въ образованитѣ си съотечественици, чудесенъ работникъ; agriculture soignée, désire du progrès [грижливо обработена земя, стремѣжъ къмъ напредъкъ]. Софийскитѣ хора ми се виждатъ още по-дребни, откогато и да било, пигмеи. Интелигенцията не е цвѣтътъ, а екскрементътъ на народа, поне по-голѣмата частъ отъ това, което видѣхъ и наблюдавахъ до сега отъ тази интелигенция. — Закуска въ бюфета на 9¹/₂ ч. Князътъ имаше часъ по български езикъ съ Стоилова и Коха. Стоиловъ заминава утре сутринята за Пловдивъ, задържа ме тукъ до завръщането на княза. — Съжалявамъ, че не съмъ съ 30 години по-старъ, останалъ бихъ тука. Посетихме игумена Пантелеймона съ Константиновича и Масалова; бѣлобродъ симпатиченъ старецъ, прилича съ своитѣ очила, жестове и гласъ на моя покоенъ чичо Янко Шафарикъ. — Въ манастира има сега силенъ гарнизонъ, дворцови стражари, малко кавалерия отъ 1 ескадронъ, отдѣление пехота отъ самоковско-дупнишката дружина (съ царвули, хубави момци), около 100 души. Изъ околнитѣ гори има постове отъ по 4—5 души. — Вълци, мечки, рисове, диви котки, елени, сърни, диви кози има тукъ изъ горитѣ. Ползиковъ, Петруновъ, Мариновъ днесъ рано сутринята сж били на ловъ съ единъ монахъ, убили огроменъ еленъ. Монаситѣ, които не ядатъ месо, биятъ само вълцитѣ. Мечки нѣкога нападали манастирскитѣ конни стада. — Сждбинитѣ